

Sygn. akt *IV U 66/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 lipca 2018 r.

**Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:**

Przewodniczący: SSO Anna Guniewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Rykała-Płodzień

po rozpoznaniu w dniu 30 lipca 2018 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku D. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J.

o ustalenie kapitału początkowego

na skutek odwołania D. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J.

z dnia 18.07.2017 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. z dnia 18.07.2017 r. znak (...) w ten sposób, że nakazuje organowi rentowemu ustalenie wartości kapitału początkowego wnioskodawczyni D. S. przy zastosowaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 53,85%.

Sygn. akt IV U 66/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 30 lipca 2018 r.

Decyzją z dnia 18.07.2017r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2018r. poz. 1270 j.t.) ponownie ustalił D. S. kapitał początkowy na dzień 01.01.1999r.

Do ustalenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 630,10 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wskaźnika wysokości tej podstawy ZUS przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z faktycznego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 51,61%. Okresy składkowe wyniosły łącznie 15 lat, 4 miesiące i 16 dni, tj. 184 miesiące, zaś okresy nieskładkowe 5 lat 7 miesięcy i 3 dni (w tym sprawowanie opieki nad dziećmi – 5 lat 2 miesiące i 5 dni). Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31.12.1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 75,83%. Organ rentowy poinformował, że do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto wynagrodzenie minimalne za okres od 25.08.1977r. do 31.12.1977r. oraz za okres pracy na eksporcie od 07.02.1980r. do 20.12.1981r.

W dniu 27 listopada 2017r. organ rentowy wydał decyzję o przyznaniu D. S. emerytury od 1 listopada 2017r. Wysokość świadczenia do wypłaty wyniosła 1100,12 zł.

D. S. wniosła odwołalnie od decyzji z dnia 178 lipca 2017r. i z dnia 27 listopada 2017r. podnosząc, że są one niezgodne ze stanem faktycznym. Podała, że błędnie za okres pracy na eksporcie przyjęto minimalne wynagrodzenie, podczas gdy organ rentowy winien uwzględnić wynagrodzenie zastępcze pracownika zatrudnionego w kraju.

W odpowiedzi na odwołanie (...) Oddział w J. wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18 lipca 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. z urzędu wydał decyzję o ponownym przeliczeniu D. S. kapitału początkowego, będącą przedmiotem niniejszego postępowania. Organ rentowy przyjął wynagrodzenie minimalne za okres od 25.08.1977r. do 31.12.1977r. oraz za okres pracy na eksporcie od 07.02.1980r. do 20.12.1981r.

D. S. (G.) w okresie od 25 sierpnia 1977r. do 31 sierpnia 1984r. była zatrudniona w (...) Przędzalni (...) w S. początkowo na stanowisku – przyuczenie do zawodu, a następnie – przędzacz niedoprzędu. W okresie od 30.01.1980r. do 05.01.1982r. korzystała z urlopu bezpłatnego. Z dniem 30 stycznia 1980r. została zatrudniona w Zakładzie Usług (...) (obecnie (...) S.A. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku robotnika gospodarczego, zaś od 7 lutego 1980r. została oddelegowana przez Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) „E.-3” w N. do pracy w ZSRR. Wróciła do kraju 20 grudnia 1981r.

W dokumentacji osobowej wnioskodawczyni przesłanej przez (...) Urząd Wojewódzki w K. znajduje się zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za lata 1978-1984, w którym zawarta jest adnotacja, iż zakład nie posiada dokumentacji płacowej do 1977r. włącznie. W aktach osobowych są karty wynagrodzeń za lata 1980-1981 A. U. zatrudnionej w (...) Przędzalni (...) na tożsamym stanowisku co wnioskodawczyni – przędzacz niedoprzędu, jak również druk RP-7 obejmujący lata 1980-1982. W aktach tych znajduje się także dokumentacja płacowa U. K. pracującej także na stanowisku przędzacz niedoprzędu.

Również w aktach organu rentowego w przedmiocie wniosku o rentę z 26.03.2004r. widnieje pismo Syndyka Masy Upadłości (...) Przędzalni (...) w upadłości, którym informuje on ZUS, iż w okresie od 30.01.1980r. do 05.01.1982r. D. S. przebywała na urlopie okolicznościowym bezpłatnym udzielonym na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z 27.12.1974r. i w związku z powyższym przesyła zaświadczenia o wynagrodzeniu Rp-7 dwóch pracowników zatrudnionych na równorzędnych stanowiskach pracy (przędzacz niedoprzędu), tj. A. U. i U. K..

Sąd wezwał ZUS O/J. do hipotetycznego wyliczenia wysokości kapitału początkowego przy przyjęciu wynagrodzenia zastępczego pracownika podstawionego.

W odpowiedzi na wezwanie organ rentowy ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego w oparciu o zaświadczenie o zatrudnieniu wynagrodzeniu Rp-7 z dnia 11.02.2002r. – zarobki zastępcze pracownika A. U.. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wskaźnika wysokości tej podstawy ZUS przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z wybranych 20 lat kalendarzowych. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 53,85%. Kapitał początkowy ustalony na dzień 01.01.1999r. wyniósł 398,91 zł.

(dowód: dokumentacja w aktach organu rentowego oraz w aktach niniejszej sprawy)

Sąd dał wiarę zgromadzonym w niniejszym postępowaniu dokumentom, bowiem sporządzone zostały przez powołane do tego organy w przypisanej prawem formie, nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania i zgodnie z regułą zawartą w art. 233 § 1 k.p.c. dokonał oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, która przełożyła się na ostateczny wynik niniejszego postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2018r. poz. 1270 j.t.) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenia społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Stosownie do treści art. 174 ust. 1,2,3,7 powoływanej ustawy kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53 z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe, o których mowa w art. 6, okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5 oraz okresy nieskładkowe z art. 7 pkt 1 - 4 i 6 - 12 w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2, tj. nie przekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust.1, 3 oraz art. 18 z tym, że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu sprzed 01.01.1999r.

Odesłanie do wymienionych przepisów oznacza, że zasady ustalania podstawy wymiaru kapitału początkowego są takie same, jak zasady ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent. Zgodnie z art. 15 ustawy o emeryturach i rentach wybór okresu do ustalenia podstawy wymiaru należy do osób zainteresowanych, jednakże ustawa określa w sposób wiążący pewne ramy czasowe, w obrębie których należy dokonać wyboru. Możliwe jest zatem: wybranie kolejnych (następujących bezpośrednio po sobie, bez względu na ewentualne przerwy w ubezpieczeniu) 10 lat z dwudziestolecia bezpośrednio poprzedzającego rok złożenia wniosku emerytalnego (art. 15 ust. 1); wybranie z całego okresu podlegania ubezpieczeniu dowolnych (niekoniecznie kolejnych) 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia stosownego wniosku. Skorzystanie z możliwości wyliczenia podstawy wymiaru z 20 lat (art. 15 ust. 6) następuje wyłącznie po złożeniu wniosku.

Nie ulega wątpliwości, że organ rentowy ustala kapitał początkowy na podstawie dokumentacji przedstawionej przez płatnika składek lub samego ubezpieczonego.

Zgodnie z treścią § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenie emerytalno – rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 9 stycznia 1998r., sygn. II UKN 440/97 (OSNP 1998/22/667), zgodnie z którym zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych.

W przedmiotowej sprawie sporny pozostawał okres zatrudnienia D. S. na eksporcie, za który to okres organ rentowy przyjął wynagrodzenie minimalne.

Zgodnie z art. 22 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe zasady ustalania podstawy wymiaru emerytury i renty uwzględniając w szczególności przypadki, w których podstawę wymiaru emerytury lub renty dla pracowników zatrudnionych za granicą ustala się na podstawie wynagrodzenia przysługującego pracownikom zatrudnionym w tym okresie w kraju w tym samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę, albo na podstawie kwot ryczałtowych.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (Dz. U. z 1989 r. Nr 11, poz. 63 t.j.) w § 10 przewiduje, że jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie

przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru, pracownik był zatrudniony za granicą, do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się za okresy tego zatrudnienia:

1) kwoty, od których za te okresy opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne w kraju, albo

2) jeżeli okres zatrudnienia za granicą przypada przed dniem 1 stycznia 1991 r. - kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę.

W ocenie Sądu szczegółowa analiza dokumentacji znajdującej się w aktach organu rentowego, jak też w aktach osobowych wnioskodawczynie uzasadnia ustalenie wysokości kapitału początkowego za sporny okres, tj. od 30.01.1980r. do 20.12.1981r., w oparciu o przedłożone zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu A. U. zatrudnionej na tożsamym stanowisku, co wnioskodawczynie. Dokumentacja płacowa pracownika podstawionego jest wiarygodna, wystawiona przez uprawniony podmiot. Ponadto w przesłanej przez (...) Urząd Wojewódzki w K. dokumentacji osobowej wnioskodawczynie z lat 1977-1984 znajdują się karty wynagrodzeń A. U. ze spornego okresu w rozbiciu na poszczególne miesiące, co tym bardziej umożliwia przeliczenie świadczenia przysługującego D. S..

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał zasadność odwołania i zmienił decyzję z 18 lipca 2017r. po myśli art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. nakazując organowi rentowemu ustalenie wartości kapitału początkowego D. S. przy zastosowaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 53,85%.